
Paaske for vort Folk

Et stykke journalistik af

Kaj Munk

Udgivet i 2015. Teksten må i denne form frit benyttes med angivelse af Kaj Munk Forskningscentret, Aalborg Universitet, som kilde.

Kaj Munk Forskningscentret, Aalborg Universitet.

Indhold

Paaske for vort Folk

4

Paaske for vort Folk

Paaske for vort Folk

Paaske for vort Folk

AF SOGNEPRÆST KAJ MUNK

ALLERFØRST maa vi fastslaa, at det ikke er altfor godt, at vi har Lov til at bruge Betegnelser som Langfredag og Paaske for andet end, hvad de betyder, nemlig det Verdenshistoriens dybeste Mysterium, der hedder Menneskegudens Død og Genrejsning til Livet. Og alligevel er det ikke alene Indholdet af hin første kristne Paaske, der har den indgribende Magt over Sindene, men det er ogsaa det sindbilledlige i det. Jesu Død og Sejr prædiker ikke blot for os om det, der skete dengang, men tillige om noget almengyldigt, om Nødvendigheden af at være nede for at naa op, om Lidelsens Betydning for Sejren. Saadan ligger der da ogsaa i Paaskens Mysterium og Evangelium et Tilraab til os om i vort eget Liv at søge Forbindelsen mellem det dybe og det høje, en manende Opmuntring til at gribe efter Troen paa, at hvad der gælder det enkelte Menneske, ogsaa i nogen Grad gælder Nationen.

At tale om det danske Folks Langfredag i Forbindelse med den nuværende Situation vilde dog nærmest være gudsbespotteligt. Langfredags Mærke er jo først og fremmest dette, at da led Uskylden, hvad Skylden havde fortjent. Der er ikke Tale om, at vore Ubehageligheder for Tiden paa noget Omraade kan sidestilles med Frelserens Kval paa Korset. Og der er om muligt endnu mindre Tale om vort Folks Uskyld.

Og dog er vi et Folk i Nød. Og maaske vor største Nød er den, at vi ikke mærker den. Kan hænde er det af den Grund, det paa mangfoldige Steder er ilde hørt, om man fører saa upassende et Emne paa Bane som vort Folks Skyld. Men Skylden maa erkendes. Det er en uomgængelig Fordring, for at vi som Folk kan opleve en Paaske, en Morgen, da vi rejser os fra Fornedrelsen og med Tro og nyt Livsmod stævner ind i Fremtidens Dag.

Der skal ikke tales om Skyld paa den Maade, at man ripper op i Fortidens Forsømmelser og Mistag. Naturligvis maa de Mænd, der dengang stod for Styret, stadig vedgaa, at Ansvarer var deres. Men vi har ingen Trang til Opgør med dem nu. Vi ved nemlig, at de havde Ansvarer, men ogsaa, at Skylden herfor var vor. Det var selve den danske Aand, der havde taget Skade; det skortede den paa Alvor. Nogle af os mente, at det gik godt, som det gik, og de andre af os mente, at det gik nok. Hvor er det bittært at se fremmede Folk nu træffe de Foranstaltninger til Landets Forsvar, der var *vor* Sag, og som vi har haft Tid nok og Penge nok, mere end nok af begge Dele, til at stille op. Hvor er det bittært at tænke paa det dybe Saar, Socialforsorgsfidusmageriet har slaaet gammel dansk Æresfølelse. Og skønt Skatterne tyller ned i Finansministeriets Transportspande, er Arbejdsløsheden stadig et uvasket Saar i det danske Ansigt. Ungdomsopdragelsen, hvad med den? For slet ikke at tale om Seksualitetslivet.

*

Jeg gentager, at alle Danske har Medansvar for den Skødesløshedens Lad-staa-til-Aand, der lod Politik hovedsagelig være en Sport i, hvem der bedst kunde skælde hinanden ud. Ud fra denne Erkendelse er det, vi siger: Har vi alle været med til at lade forfalde, maa vi

ogsaa alle have Lov til at bygge op.

Det kan ikke nægtes, at der har været noget opløftende i at se, at Partierne, da det gjaldt, virkelig kunde staa enige. Men det opløftende er til Dels gledet til Side ved, at det, som de først og fremmest har været enige om, er, at der endelig ikke maa ske noget. Den, der har lyttet efter Væksten af den nye Aand, som efter Sigende er født i Danmark, og som skal bære vor gamle Moder ind i Dagen ny, har været fristet til at bede Hejmdal laane sig et Par Øren.

Nu er det imidlertid saadan med Aand, at det ofte er med den som med Søen, naar den bryder op. Isen ligger og dækker det hele, og der sker ingenting. Synes man. Men Strømmen slider fornedet, en Dag er der et lille Hul, saa kommer Stormen, og næste Morgen vasker blaa Bølger mod knust og skaaret, huggende og skrigende Is.

Det er muligt, at Strømmen skal slide endnu et betydeligt Stykke Tid. Det er ganske utænkeligt, at den ene eller den anden af de stridende Parter skulde sejre blankt og dermed alle Vanskeligheder være løst for os. Det var umoralsk, om det gik saa let for os, og det var usundt.

Men selv uden Hejmdals Øren synes jeg at lytte mig til nu ved Foraarstide, at Strømmen bulper under Isen. Det er de danske Sind, der bereder sig til det, der kan komme. Vi er ved at smøge Vegheden af os; vi er ved at se Virkeligheden ind i Øjnene og indrette os paa, at det er her i Verden, vi bor. Det er ikke noget behageligt Sted, men det bliver ikke bedre af at ville bilde sig selv ind, at det er det. Det kan være, at Jeppe endnu breder sig i Baronens Seng, men tro mig, naar han vaagner paa Møddingen, gør han ikke slet saa ynkværdig en Figur, som Holbergs gjorde det. Jeg skulde kende den danske Bonde daarligt, om han ikke slaar Klo i Greben og siger til sig selv: "Saa er altsaa det Eventyr ovre, og nu maa vi hellere se at faa kørt Møget ud". Og saa kalder han paa Karlen og faar spændt for.

*

Man er jo kun et Sølle Menneske, der vakler mellem Angst og Haab. En Gang imellem klemmer det en for Brystet, at saadan et gammelt Rige som Danmark maa vel ogsaa have sin Skæbnetime engang. Saa læser man Danmarkshistorien og ser med Haarsudrivelse, hvordan det er gaaet tilbage og gaaet tilbage. Er det Rigets Ende nu? Man ved kun, at man i Forbitrelse og Glød vil kæmpe for, at det ikke er det, og hellere dø end se sin Angst bekræftet. Men efter en Forsagthedsperiode vaagner Livet og Troen saa meget des stærkere med skyllende Slag i ens Bryst. Og man ser Folket efter Dødvande og efter, hvad der *er* taalt, og hvad der *skal* lides, gaa ind gennem en Paaskemorgenportal, lys og skinnende, til et nyt stort Afsnit af sin Historie.

Jeg har aldrig troet stort paa Demokratiet, men jeg tror endnu ringere paa Slaveriet, hvor-med menes, at ingen Mand og ingen Klike skal mod Folkets Ønske komme til at regere det danske Folk. Der vil efter Prøvelserne og Lutringen fremstaa et nyt, næsten ukendeligt Demokrati - ondsindet og smaatskaaret Kritik vil visne bort af sig selv eller dødeligt rammes af Domsmagten, der vil være Brug for alle Hænder, som vil arbejde, og de andre interesser ingen, med vaagent Sind vil Folket vende sig til sin Kirke for igen at lære baade at knæle og at ofre, den danske Landsoldat vil blive Folkets Kælebarn, Byernes unaturlige

Vækst vil ophøre, sunde, børnerige, arbejdsglade Hjem vil løfte det gamle Danmark ungt og leende, og nært sammen med vor Blodsforvandte gennem Aarhundreder, vor kære, stolte Nabo Norge, og Nordens andre Riger vil vi vise Europa Vej til Menneskeværdighed og Fred.

Kaj Munk